

“Els balears viuen millor amb el Pacte”

Francesc Antich.

Tercera entrevista que li fa aquest setmanari des que és president de les Illes Balears.

En la primera, tardor del 1999, se'l veia il·lusionat i insegur.

En la segona, tardor del 2000, crispat i nerviós.

En aquesta,

se'l nota per primer cop segur i tranquil.

Tot canvia, fins i tot part de la decoració del despatx presidencial i els paquets de Winston: cada cop n'hi ha més a la taula.

Dos anys i mig de presidència. En queda un i mig per a les eleccions. Ja hi ha d'haver dades perquè el president qualifiqui el seu Govern.

—Hem iniciat totes i cadascuna de les línies d'actuació i anam assolint objectius. Per mi això és fonamental i ho hem aconseguit, i ho anam aconseguint. Volíem participació, i s'ha aconseguit donant camins participatius a tot el teixit social. Volíem donar responsabilitat i poder als consells insulars i els hi hem donat una empenta importantíssima. Volíem tenir una especial cura de tot l'aspecte social, tant de l'assistència com del benestar. En aquest sentit, com en la despesa d'educació, estam fent feina com mai no s'havia feta. Volíem actuar decididament en ordenació del territori i ho feim, independentment que queda culminar tota una sèrie d'actuacions...

—S'ho pinta molt bé.

—No negaré que alguns pensen que no feim el suficient i d'altres que diuen que feim massa. Després dels setze anys del PP no és fàcil canviar el model de creixement. Això durà el seu temps. El que hem fet és posar els fonaments per anar cap a la consecució d'aquest canvi de model.

—És a dir, que ja demana més temps?

—El nostre projecte de canvi de model global per a Balears no es pot fer en una legislatura, només. En necessitarem d'altres. Però crec que estam en el bon camí. Inevitablement, però, està clar que hi haurà qüestions que aniran més aviat que no d'altres i, per tant, els fruits es veuran a ritmes diferents... Si repassem els grans objectius (plans energètics, de transport,

ordenació territorial...) és evident que el Govern està complint amb allò que va dir que faria.

—Però ha de reconèixer que les expectatives que la seva investidura, i la formació del seu Govern, van aixecar potser no s'han vistes del tot satisfetes...

—No ho neg. És cert que aquest Govern va aixecar grans expectatives i... miri, li ho diré amb claredat: la tasca ha estat molt més dura que no ens pensàvem. I... sí, no negaré que, des d'aquest punt de vista, hi ha alguna d'aquelles expectatives que potser no s'ha satisfet. Reconec que ens és molt laboriós canviar el model que a Balears s'anà fent durant tants d'anys de Govern del PP, però estic segur que anam avançant cap a la consecució de l'objectiu.

—Més temps, una tasca més difícil que no es pensaven, més legislatures per impulsar un nou model... Parla com si estigués raonablement convençut que després de les eleccions de 2003 el Pacte de Progrés es reeditarà i que vostè continuarà essent president.

—El meu desig i voluntat és que sigui així i crec que tots els partits que conformen el Pacte de Progrés esperam tenir bons resultats electorals perquè, efectivament, es pugui repetir.

—Sí, però de fet s'han vist moltes bregues entre vostès que no fan pensar amb tanta facilitat en una reedició del Pacte.

—Renou, sí, ens han acusat de moure molt de renou... i no negaré que qualche vegada se'ns ha acusat d'això amb raó. Però el fet i segur és que estam d'acord en les qüestions fonamentals, com és que estam creant un model diferent. I jo tenc per costum dir que benvingut sigui el renou si és

“Hi ha un caramull de coses que milloren directament la vida dels ciutadans que s’han fetes en aquests dos anys de Pacte”

sinònim, com ho és, de necessitat de confrontar idees i debatre-les. Abans, no n’hi havia, de debat, i quan hi havia divergències, senzillament s’aparcava el tema. Ara, aquest Govern no defuig cap tema. El debat, el discuteix i va endavant. Aquesta és la gran diferència.

—En aquelles qüestions que són competència del seu Govern, creu que els balears viuen ara millor que a l’estiu de 1999, just abans que vostè fos investit president?

—Jo crec que sí. Sí, no tenc dubte que és així. En deduccions i exempcions de la renda, en adquisició d’espais naturals, en ordenació territorial, en construcció de centres de salut... són barems objectius que mostren que en els dos anys del Pacte de Progrés s’ha fet molt més que en anteriors anys. Hi ha un caramull de coses que milloren directament la vida dels ciutadans que s’han fet en aquests dos anys del Pacte. Si vol, són petites coses, però es van sumant i evidentment milloren la vida dels ciutadans. I tot això, sense comptar les grans realitzacions, com els plans de residus, de transports, d’energia... que són plans que s’han fet o s’estan fent i que incidiran en el benestar dels ciutadans, és clar que sí. I crec que se n’estan adonant.

—Se n’estan adonant o se n’haurien d’adonar? Li ho deman perquè els plans de residus, energètic, transports, aquelles altres actuacions, bé, sí, tot això fa, com

vostè diu, un “caramull” de coses, però fa la sensació que el seu Govern no té res de físic, de tangible, de rotund que els ciutadans puguin tocar amb les mans i veure. En contrast, l’Ajuntament de Palma, del PP, està fent gran quantitat d’obra pública (places, aparcaments, reordenacions urbanístiques, carrers, túnels...) que el ciutadà sí que veu i pot tocar. No l’espanta, això: que el ciutadà pugui veure que una administració inaugura molt d’aquí un any i una altra, el seu Govern, més aviat molt poc?

—No. No tem res per aquest costat. Jo crec que qui governa ha de fer les feines que cal fer, que són bàsicament donar resposta a les necessitats dels ciutadans. I tot allò que li he dit abans, és previ a qualsevol altra cosa perquè són passes fonamentals. Fer una altra cosa seria com passar l’arada davant el bou. Hi ha coses que són essencials i que aquí mai no s’havien fet. Miri, ara estam fent un pla de recerca, per primera vegada en la història. No és això previ a dur una política d’inauguracions? D’altra banda, naturalment que hi ha realitzacions físiques i palpables: hem millorat com mai les estacions d’autobusos, hem fet estacions de trens... és clar que n’hi ha. Ara, nosaltres feim una feina prèvia. El que ens importa és tenir un projecte molt clar general i d’altres projectes sectorials que responguin a aquell. El que em preocuparia molt, de fet no ho faria mai, seria fiar la política del Govern a una política de realitzacions físiques sense que responguin a un pla general, al nostre model de país. Inaugurar per inaugurar, no ho farem. Així de clar. És que el nostre projecte no és res per d’aquí dos dies, per inaugurar per fer com si es fessin coses. No. Canviar el model de creixement (de transports, d’energia, territorial, etc.) no és res que es faci en dos dies. Com deia Prat de la Riba, fer política sense realitzacions concretes és pura demagògia, però fer política només a partir de petites realitzacions concretes aïllades, sense un projecte, és mediocritat administrativa. El nostre país necessita un nou model de creixement que prèviament s’ha de dissenyar i aprovar. Les realitza-

cions concretes comencen a venir, i vendran, com a conseqüència. No aïlladament per raons conjunturals.

—Parlem de mesures. L’ecotaxa està pendent del Tribunal Constitucional. A finals de gener o principis de febrer se sabrà si aixeca o no la suspensió. Si l’aixeca, s’aplicarà el 2002 l’ecotaxa o es congelarà?

—Tal i com està tot en aquest moment, s’aplicaria el 2002. Ara bé, jo sempre he dit una cosa: aquest Govern requeria de tanta valentia per impulsar i aconseguir aprovar l’ecotaxa com valentia seria necessària per, si la temporada turística vengués mal dada de manera important, modular-ne l’aplicació o fins i tot deixar-la en suspensió.

—O sigui que es plantegen la possibilitat de congelar-la?

—Des de sempre hem tengut clar que anualment s’havia d’analitzar aquest impost per, si fos necessari, modular-lo segons com anàs cada temporada.

—I, en concret, per a la temporada pròxima?

—Enguany, a causa dels fets de l’11 de setembre, és cert que hi ha hagut un cert alentiment de la demanda turística en temporada baixa i mitjana. Ara, en temporada alta res no ens fa pensar que vagi, la pròxima, malament. Per això deim que no estam en crisi turística. Baixar una mica no és estar en crisi, sobretot si les xifres es comparen amb els anys 1999 i 2000, que foren extraordinaris.

—Hi ha algun punt en el qual el seu Govern estigui d’acord amb el Govern central?

—[somriu] Home, sí... Sembla que el Govern central s’implicarà en l’Institut Ramon Llull, i això em sembla una passa importantíssima. Que el Govern de l’estat entengui que la projecció i promoció del català és també responsabilitat seva, doncs, miri, miri, tennim, efectivament, un punt en el qual sí que hi estam d’acord. Ara...

—Ara...?

—És clar que el tracte que el Govern central dona a les autonomies no és el previst. Cada any s’hauria de fer un debat de presidents en el Senat. Fa un

caramull d'anys que no es fa. Això vol dir que al Govern central no l'interessa massa saber què pensen els presidents autonòmics. Les conferències sectorials funcionen molt deficientment, no es reuneixen les vegades que s'haurien de reunir. El Consell de Política Fiscal i Financera tampoc no es reuneix prou. En fi, només són alguns exemples... després hi ha tots els altres motius polítics i ideològics. Però em sembla que aquests, que són de funcionament, són prou il·lustratius de les divergències que tenim quant a estructuració i funcionalitat autonòmica amb el Govern central. I després hi ha allò del Constitucional...

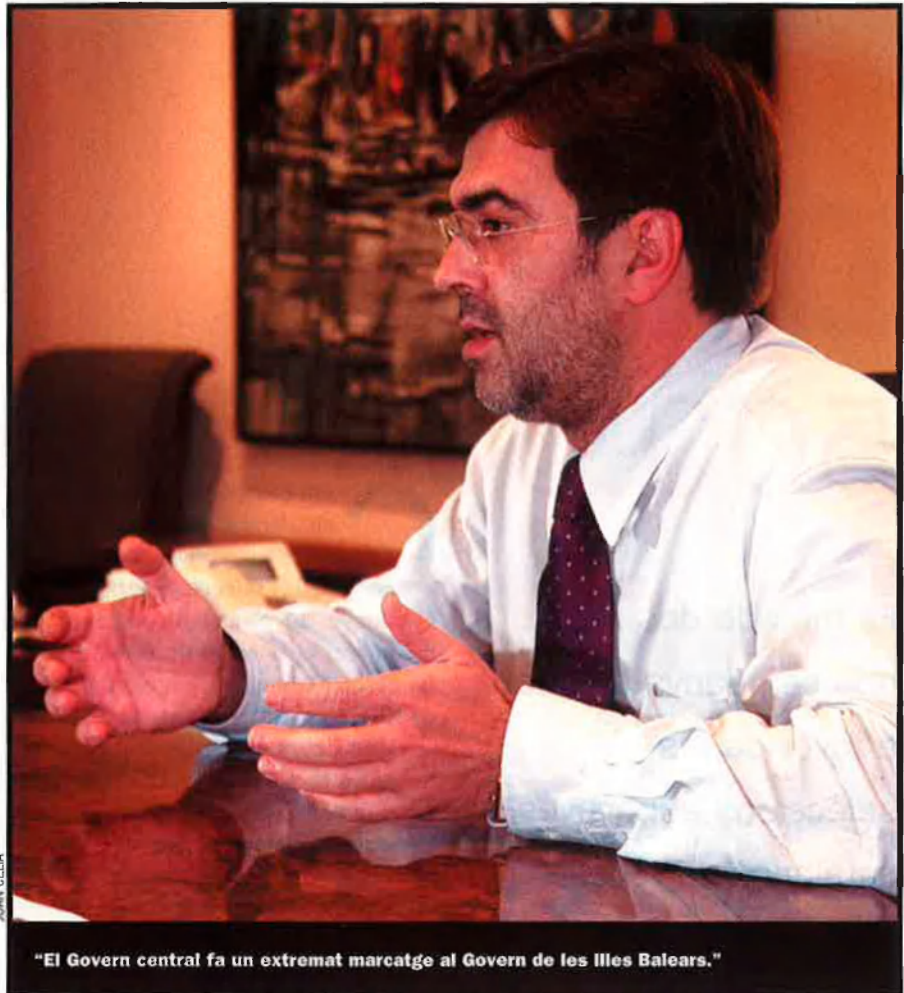
—Home, que del total de recursos haguts aquests anys al Tribunal Constitucional, un 30% són de lleis nostres. Em sembla que, com a mínim, no és gaire normal. Se'ns ha recorregut una ajuda a pensions contributives, la Llei de Consells, que és una qüestió organitzativa interna de Balears, la Llei de Comerç, l'ecotaxa, en fi... És clar que notam una important involució autonòmica que és general i, en el nostre cas, amb l'afegit d'un extremat marcatge cap al Govern de les Illes Balears.

—No serà que a vostè, com diu el PP, li agrada practicar el victimisme?

—Victimisme?!...

[A Antich, quan se li pronuncia aquesta paraula, el rostre quasi se li descompon, tot i que manté el to inalteradament correcte, i comença a posar exemples que assegura que demostren la manca de victimisme i la justícia de la queixa: ineficàcia absoluta del Règim Especial, setge polític constant per part del Govern central, manca d'inversions, finançament insuficient i la disputa sobre les carreteres, l'exemple més clar de discriminació, segons Antich, al seu Govern.]

—És que és increïble, però és cert. Nosaltres plantejam al Govern central tot un seguit d'actuacions en carreteres i desdoblaments. Doncs bé. La resposta, quina és? Que tot això són nyarros, que no augmenta la seguretat i que ni un euro. Que autopistes o res. Molt bé. Però vet aquí que una altra comunitat, justament la valencia-

"El Govern central fa un extremat marcatge al Govern de les Illes Balears."

na, presidida pel senyor Eduardo Zaplana, va i demana el mateix. Perquè és exacte, que sembla com si ens ho haguéssim copiat, i el Govern central li ho finança. Per favor!... Això és victimisme? Em sembla clar, no? És que l'única raó és una discriminació en funció del color polític del Govern d'una o altra comunitat. Això no té res a veure amb el funcionament de les institucions ni amb el victimisme. Hi ha altres paraules per definir-ho que m'estim més ni dir.

—La seva defensa del federalisme i de la reforma constitucional per fer del Senat una vertadera cambra territorial, què persegueix?

—Senzill. Tenir un àmbit en el qual les autonomies puguin parlar d'igual a igual amb el Govern central i les altres autonomies. No és possible que això no existeixi. Hem d'anar avançant en el funcionament de l'estat de les autonomies.

—Vostè és partidari d'incrementar l'autonomia balear per fer-la igual a la catalana o basca?

—Igual, sí. Però això no significa no tractar diferenciadament cada cas. La Constitució preveu tractes d'acord amb els fets diferencials, siguin la llengua o la insularitat. Per això a mi no m'agrada la uniformitat. Iguals amb drets, però no uniformes. No és el mateix. I per això tampoc no estic gens d'acord amb això que diu el PP, que vol tancar el procés autonòmic. De cap manera.

A les Illes Balears anem a poc a poc, potser sí, però tenim clar que el futur és anar millorant i aixamplant l'autogovern, i cal recordar que el Parlament balear ha instat a perseguir, en el cas del finançament, l'horitzó d'aconseguir el concert econòmic.

Miquel Payeras